

Kollegierne i Universitetsparken i Aarhus

Forslag til fornyelse og ombygning

Kig gennem universitetsparkens morænekløft, mod kollegium 1.

Tradition

Via en dybere forståelse for Aarhus Universitets traditioner, at genskabe et kollegium af idag der, i samspil med den omkringliggende universitetspark, også i 2025 er en vigtig del af Aarhus Universitets campus.

Fornyelse

At skabe et kollegium, som både opfylder de moderne studerendes behov for at studere, for privathed, og i særlig grad det helt unikke fællesskab, som et kollegium kan tilbyde.

EN CAMPUS MIDT I BYEN

»Aarhus Universitet er en levende og attraktiv bydel. Parken fungerer som en oase tæt på bykernen, som man kan søge til, når man har brug for en pause. Her er altid liv takket være de studerende. Hvis de ikke boede i parken, ville universitetet være som ethvert andet forretningsbyggeri, hvor folk kom og gik på arbejde om dagen. Et sted der blev forladt, når arbejdstiden var slut«.

Gøsta Knudsen, stadsarkitekt i Århus

I små grupper slikker de studerende sol over opslåede bøger på græsplænen foran kollegierne. Ved søen midt i parken fodrer kvarterets børnehavebørn ænder. Og trafikken af cykler og gående i små flokke er livlig og konstant. Aarhus Universitet adskiller sig fra de fleste europæiske universiteter ved at være centralt placeret i byens centrum. Universitetet er en del af byen, og universitets campus fungerer som en levende bypark.

Universitet regnes som en af de 10 bedste bebyggelser i Danmark i regeringens arkitekturkanon. Samspejlet mellem bebyggelse, natur og bymidte er unikt. Det fremhæver den bevarende lokalplan for Universitetsparken, som Århus kommune har lavet for at sikre at områdets helhed bevares. En plan som dette projekt i øvrigt nøje vil følge. De ni kollegier, der tilsammen udgør Kollegierne i Universitetsparken i Aarhus, har en enestående beliggenhed i parken. Sådan har det været siden 1935, hvor det første kollegium blev bygget til universitetets studerende for privat indsamlede midler. At de studerende ikke bare kommer til forelæsninger, men også bor her, giver parken liv hele døgnet og i weekenderne.

De studerende fremhæver kollegierne som en boligform, der giver dem mulighed for at indgå i frie og forpligtende fællesskaber med andre studerende på universitetet. De fremhæver den tværfaglige inspiration til opgaver og specialeskrivning og støtten til eksamenslæsningen.

Men kollegierne er skabt til unge i 1930'erne. Hvad der dengang var attraktiv og flot standard, er det ikke for nutidens og især ikke fremtidens unge. Fælles bad og fælles toiletter på gangen lever ikke op til moderne unge menneskers krav til deres kollegium. Især ikke for pigerne. Det ser kollegierne på listen over

interesserede studerende. Langt flere drenge end piger ønsker at bo på Kollegierne i Universitetsparken i Aarhus. Værelserne er desuden for små til, at de studerende bor her længere end et år i gennemsnit. Den gennemsnitlige botid for kollegianerne er faldet markant de sidste fem år.

For at sikre kollegierne en fremtid som en levende del af Aarhus Universitets campus er det nødvendigt at modernisere, forny og ombygge kollegierne. I respekt for traditionen skal kollegierne kunne tilbyde individuelle boliger, der også på længere sigt opfylder kollegianeres behov for såvel plads og privathed som mulighed for at deltage i det helt unikke fællesskab som et kollegium tilbyder.

Kollegierne i Universitetsparken, der i daglig tale kaldes Parkkollegierne, er en selvejende institution. Den er økonomisk uafhængig af Århus Universitet og modtager ikke offentlig støtte. Denne uafhængighed er afgørende for kollegiernes mulighed for at kunne blive ved med at fungere som boliger for studerende ved Aarhus Universitet og derved støtte det unikke fællesskab de studerende imellem.

Kollegierne i Universitetsparken ledes af en bestyrelse, der har ansvaret for drift og videreudvikling. Igennem årene er der løbende foretaget vedligeholdelse af bygningerne. Driften er sund, men der er ikke midler til den gennemgående renovering og fornyelse, der nu er nødvendig. Det er derfor påkrævet at søge eksterne midler til ombygningen, der skal sikre at kollegierne også på længere sigt kan opfylde deres fornemste formål; at tjene som boliger for studerende ved Aarhus Universitet.

Udsnit af facade - Kollegium 3.

LYS, LUFT OG PLADS TIL FÆLLESSKAB

Mere plads til at bo, er et af de ønsker de unge har til deres ungdomsbolig, fremgår det af en undersøgelse blandt kollegiebeboere fra Kollegiekontoret i Århus.

Samfundet har ændret sig, siden det første kollegium blev bygget for knap 75 år siden. Hvad der i 30'erne blev beskrevet som gode forhold for studenterne i Danmark, lever ikke længere op til nutidens krav om en moderne bolig. I dag er indretningen i Kollegierne i Universitetsparken forældet. Der er 15 kollegianere om at dele to bruserum og to toiletter på gangen. Fællesskøkkenet er på 15 kvadratmeter og værelserne er små.

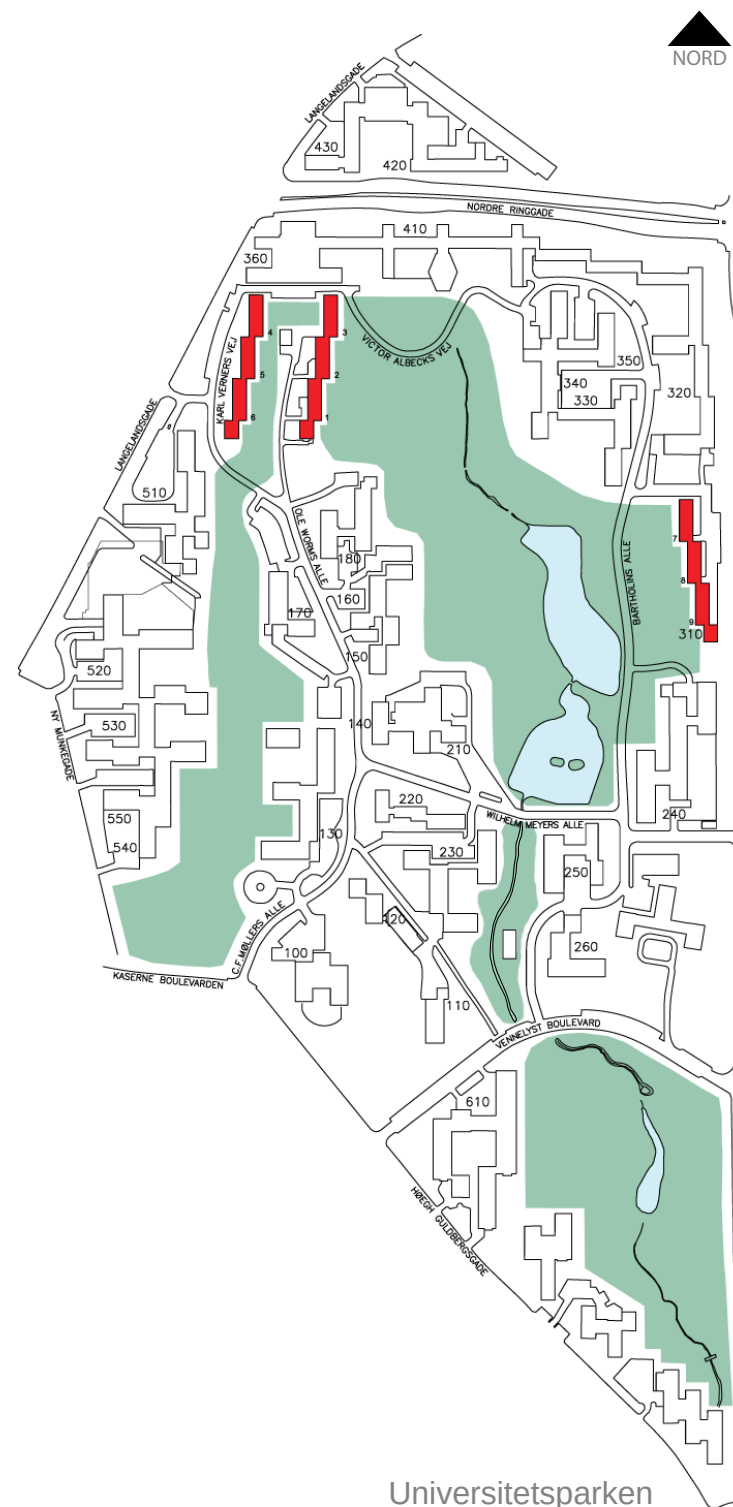
Ser man på de senest opførte og prisbelønnede kollegier i Danmark er det tydeligt at individet er kommet mere i fokus. Kollegier anno 2008 er indrettet med gode og moderne køkkener og opholdsrum. Værelserne er blevet større og har eget bad og toilet. Desuden er der lagt vægt på at skabe en række gode og velordnede forhold, som underbygger fællesskabet og følelsen af at bo på et kollegium.

Med udgangspunkt i disse erfaringer og kollegiets unikke placering og tradition genskabes Kollegierne i Universitetsparken, så de også i fremtiden vil være et unikt omdrejningspunkt for det sociale liv ved Aarhus Universitet.

For at få plads til eget bad og toilet på værelserne nedlægges nogle af værelserne. 500 små værelser bliver til godt 300 rummelige værelser med plads til både en og to beboere. Samtidig gøres rammerne for fællesskabet mere indbydende. To og to bliver etagerne knyttet sammen med en trappe og et fællesrum i to etager.

Gangfællesskabet består i dag af 15 kollegianere på nær i stueniveau, hvor de er otte kollegianere. Det er helt centralt for fællesskabet at det kan bestå, selv hvis enkelte kollegianere ikke ønsker at bidrage. 15 til 18 værelser danner således rammen for de nye fællesskaber i to etager.

Fællesskabet får mere plads med det store fællesrum der bliver et naturligt samlingspunkt for gangfællesskabet. Og muligheden for at der kan foregå flere ting på samme tid bliver meget bedre end i dag. For eksempel kan der både laves mad, diskuteres, læses avis og spilles kort samtidig med, at der ses fodbold på det fælles fjernsyn. Det åbne fællesrum giver samtidig lys og luft og en følelse af plads på de i dag mørke gange.

Universitetsparken

PROJEKT OG ARKITEKTUR

Med udgangspunkt i kollegiets unikke placering og tradition, og med øje for de studerende som i fremtiden skal udgøre kollegiets fællesskab, genskabes et kollegium, som også i fremtiden vil være et unikt omdrejningspunkt for det sociale liv ved Aarhus Universitet.

I projektforslaget defineres "kollegiegangfællesskabet" som et begreb nærmere end en fysisk afgrænsning til én gang/etage. Dermed skabes muligheden for at lave et gangfællesskab, der strækker sig over to etager med et stort toetagers fællesrum som gevinst. I projektet udgøres et kollegium derfor af to gangfællesskaber - hvert bestående af henholdsvis 15 og 18 værelser – der er lidt færre værelser i det nederste gangfællesskab, da dele af stueetagen er indrettet til vaskeri, tørrerum, teknikrum samt foyer og flugtveje for det enkelte kollegium. Øverst udgør loftrummet ventilationsafløb, tørrerum samt en række opbevaringsrum til brug for beboerne.

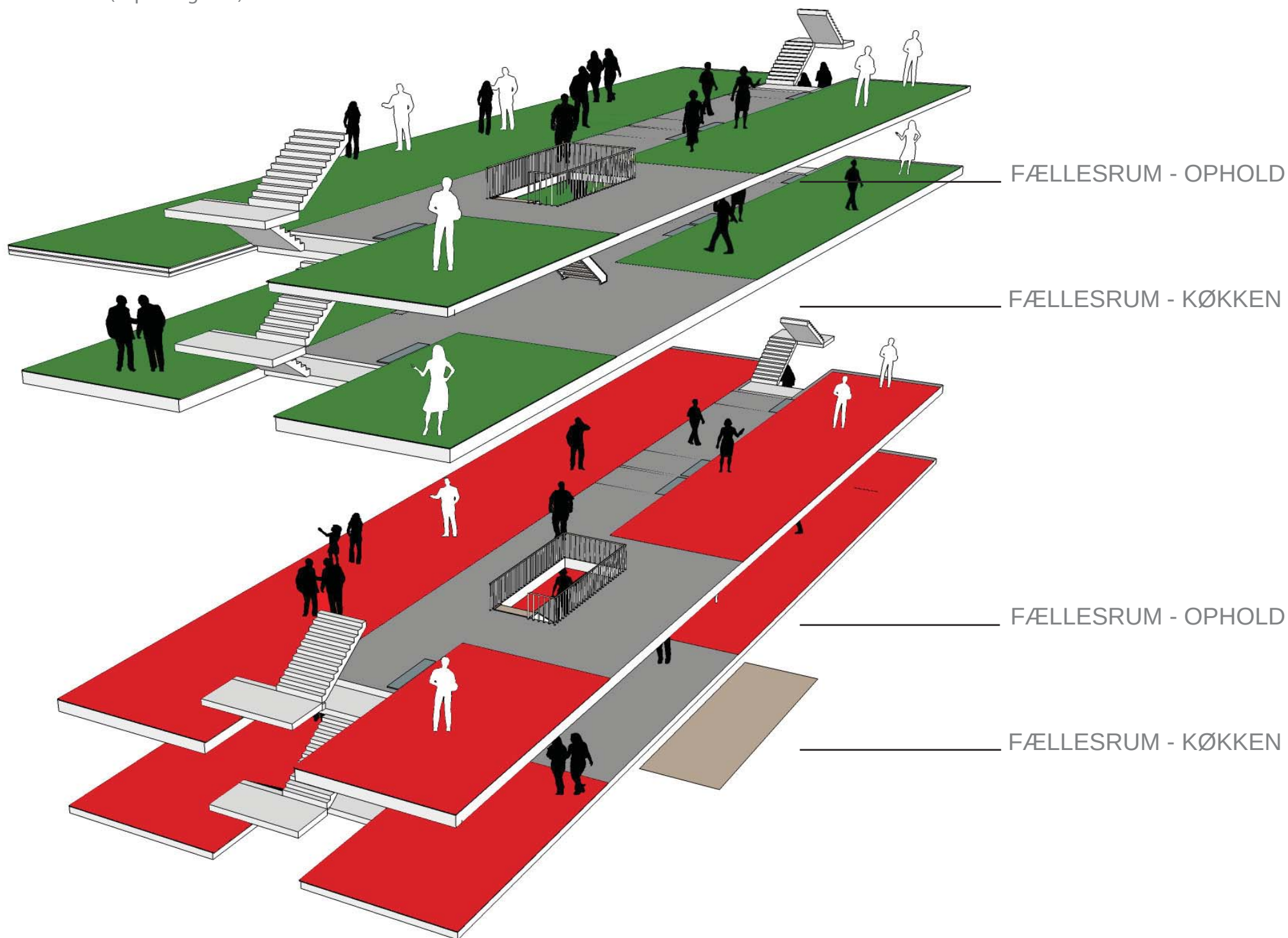
I Parkkollegierne er forståelsen af fællesskabsfølelse ligeledes essentiel, idet man opererer med 3 niveauer af fællesskab. Generelt set opfattes de 9 parkkollegier som ét samlet kollegium. Herefter splittes kollegiet op i 3 undergrupper bestående af hver 3 kollegier. Disse kollegier er udover at være sammensatte bygningskroppe fysisk forbundet via en gang i stueetagen, som tillader direkte adgang kollegierne imellem.

Som følge af denne forbindelse opstår der en grad af nærhed tre kollegier imellem. En nærhed, der dyrkes og som forstærkes af, at der i projektforslaget fastholdes en række fælles faciliteter i dele af stueniveauet, som kan benyttes af alle kollegianerne de tre kollegier imellem. En stor del af disse faciliteter såsom vaskerier og cykelparkering/værksted er til dels allerede etableret eller opdateret til nutidens standard som et led i den fortløbende vedligeholdelsesplan.

De to sidste grader af fællesskab ligger indenfor den fysiske afgrænsning af de ni kollegiebygninger, idet der er tale om det enkelte kollegiums fællesskabsfølelse samt de to gangfællesskaber. I projektforslaget er kollegianernes fællesskab fortsat det bærende element.

GANGFÆLLESSKAB NR. 2

18 værelser (9 på etagerne)

GANGFÆLLESSKAB NR. 1

15 værelser (6+9 på etagerne)

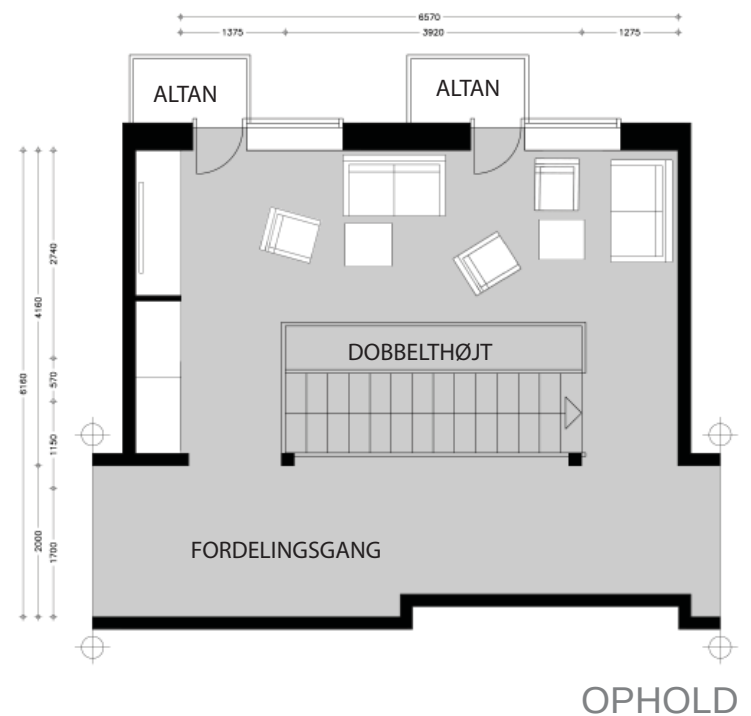
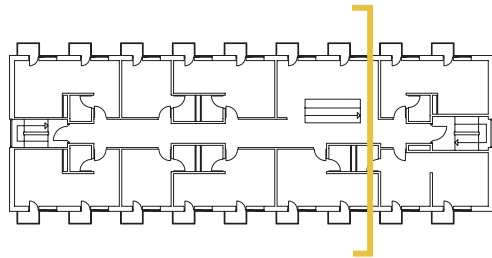
KONCEPT

Fællesrummet i to niveauer udgøres af 31 m2 køkken/ophold og 28 m2 ophold. Et fællesrum, som via den interne trappe forbinder de to etager naturligt og ubesværet. Dermed bliver fællesrummet et naturligt samlingspunkt for gangfællesskabet, idet muligheden for at foretage flere aktiviteter samtidig forøges. Eksempelvis er det muligt at lave mad, diskutere eller spille kort – alt sammen mens der ses fodbold på det fælles fjernsyn. Yderligere tilfører det åbne fællesrum lys, luft og en følelse af plads på gangene.

Endelig opnår fællesrummet et areal, der udgør en mulighed for en bredere udnyttelse i større sammenhæng. Dermed bliver det muligt at lave arrangementer, som strækker sig på tværs af gangfællesskaberne. Arrangementer, som kan annonceres på den elektroniske opslagstavle, der opsættes ved indgangen til de enkelte gangfællesskaber.

Fællesrummet placeres i kollegium 1-3 mod øst, således at kollegianerne får mest mulig glæde af universitetsparken samt solens placering.

FÆLLESRUM OG KØKKEN - EFTER OMBYGNING

NYT FÆLLESRUM I TO ETAGER

En trappe forbinder køkkenet og opholdsrummet, der tilsammen udgør fællesrummet. Det åbne fællesrum giver en fornemmelse af lys, luft, og en følelse af plads på gangene.

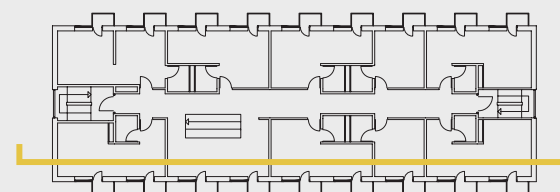

I tilblivelsen af etageplanerne er der taget udgangspunkt i det "gridsystem" som de eksisterende vægge udgør. Dermed opnåes 4 værelsestyper varierende fra 17 – 32 m², alle med eget toilet/bad, et trinette samt opbevaringsmulighed for den enkelte kollegianer.

Udover den arealmæssige forskel, som er nærmere beskrevet i arealoversigten, er alle værelserne ens af opbygning, idet toilet/bad elementet er ens for alle værelserne, ligesom trinnetmøblet er en del af det faste inventar.

PERSPEKTIV - VÆRELSE

VÆRELSE MED EGET BAD

Der er både mere plads og eget bad i de nye værelser. Skydelågerne foran værelsets trinette gør det muligt at "pakke køkkenet væk" og dermed have et ryddeligt og behageligt sted at studere, sove, og have besøg. De store skabe, som indgår i møblet, gør det muligt for den enkelte studerende at opbevare sine ejendele.

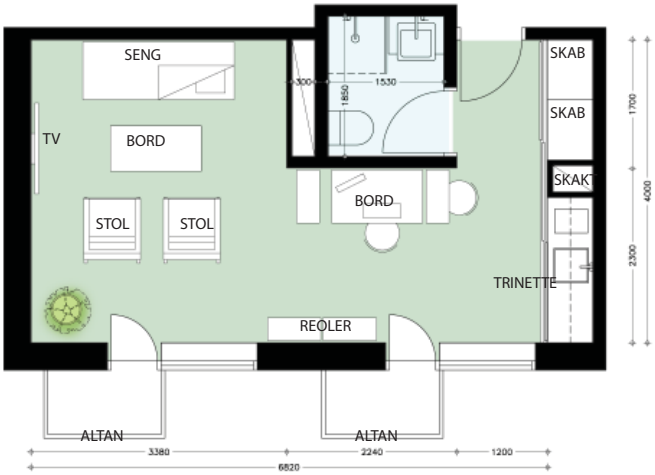

VÆRELSESTYPER

TYPE A

Netto: 29.4 M2

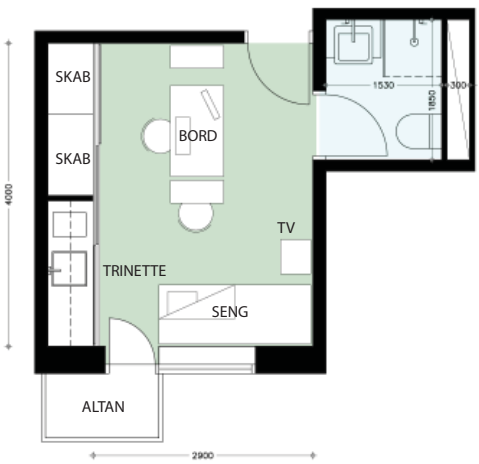
TYPE B

Netto: 25.9 M2

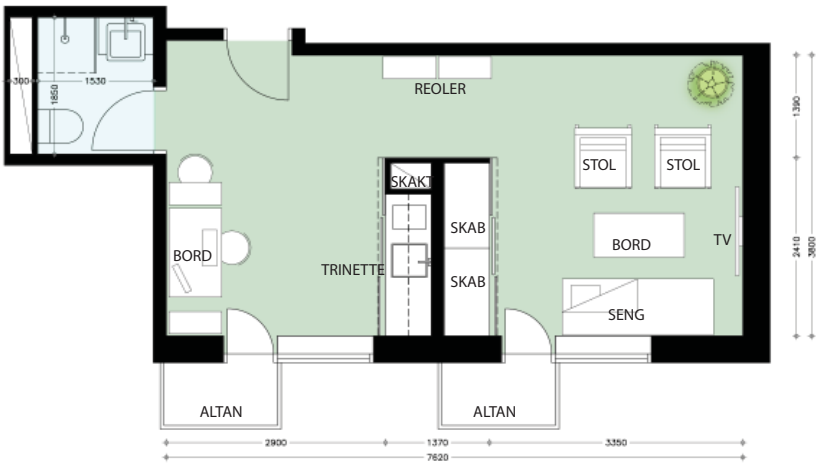
TYPE C

Netto: 17.2 M2

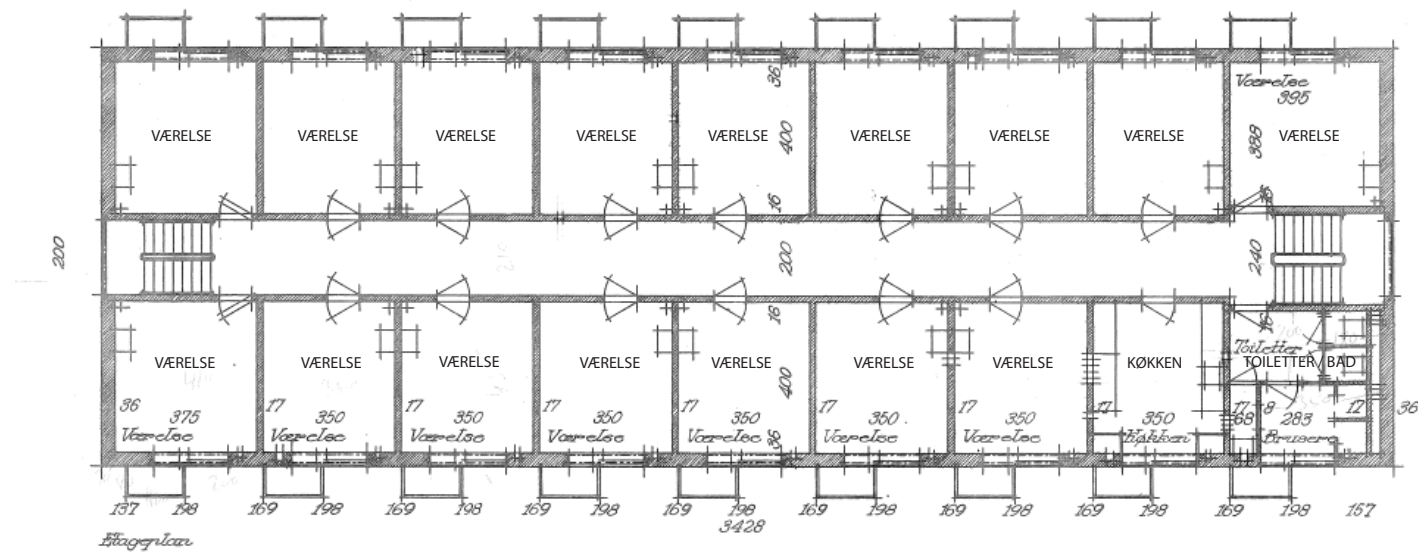

TYPE D

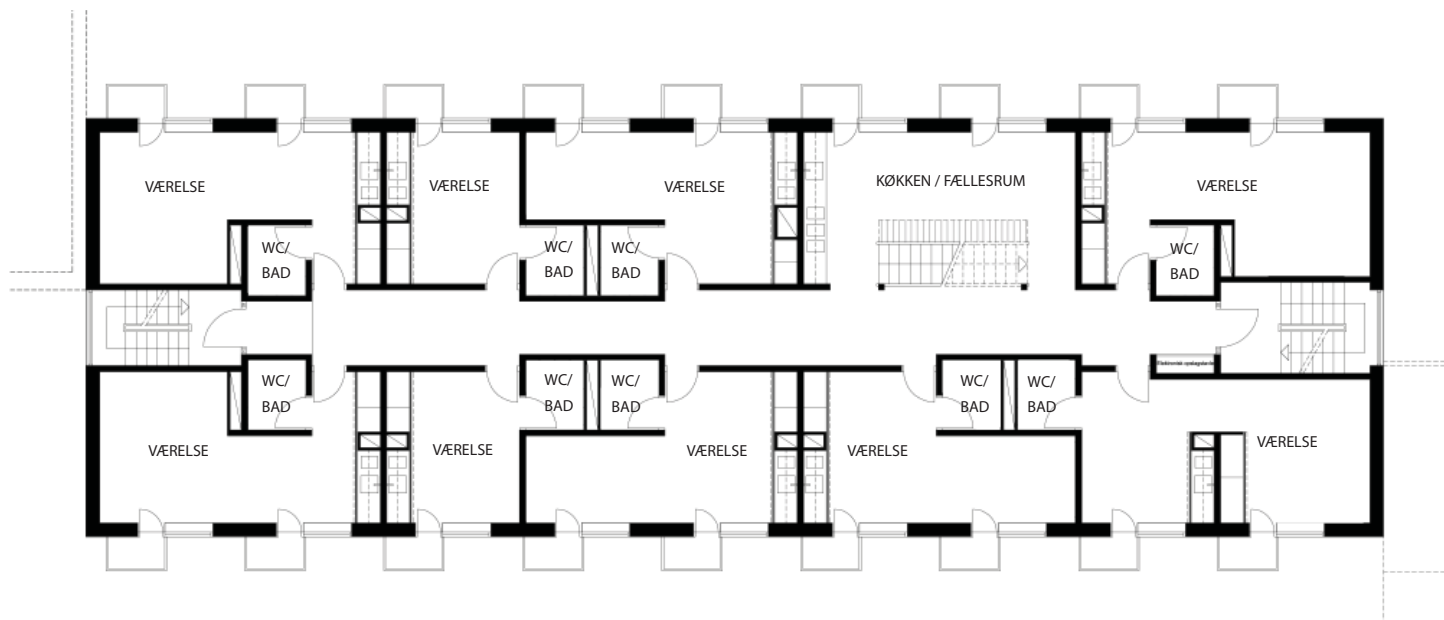
Netto: 32.0 M2

ETAGEPLANER - TRADITION OG FORNYELSE

1935 - 2008

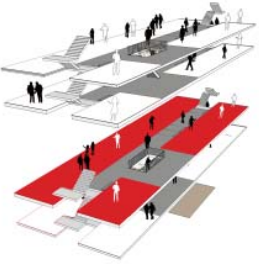

Fornyelse

PLANER

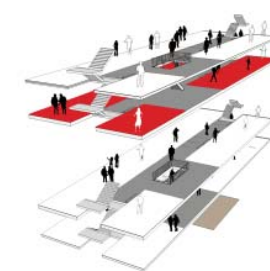

NIV 00 - 1:200

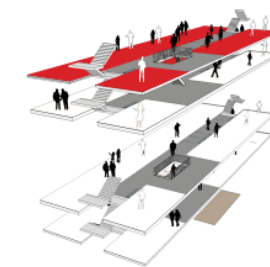

NIV 01 - 1:200

NIV 02 - 1:200

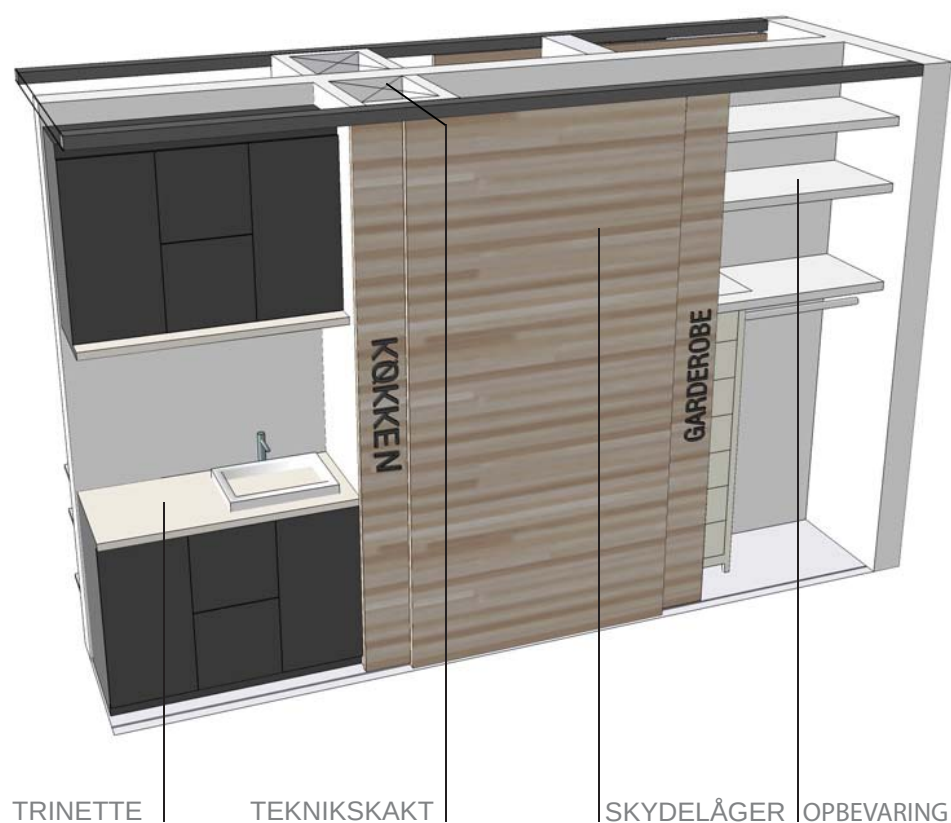

NIV 03 - 1:200

MATERIALER OG UDTRYK

Indvendigt holdes kollegierne i en lys farveskala for bl.a. at understrege den nordiske tradition men også for at sikre, at de enkelte kollegier bliver så lyse som muligt og dermed tillader sollyset fra fællesrummet og fra vinduespartierne i gavlene at trække så langt ind i bygningen som muligt. Kollegiegangen brydes op af en række vægflader, der skubber sig ud, og giver gangen et varieret forløb. Disse flader opstår som følge af en ændret etageplan, men også som et direkte ønske om at gøre gangen mere interessant. Vægfladerne holdes i en for hvert gangfællesskab valgt farve og adskiller sig dermed fra de lyse flader. Det er muligt at tilføje fladerne et motiv. Et motiv som kan gå igen internt i gangfællesskabet, men skifte både imellem gangfællesskaberne i kollegiet og igen imellem de ni kollegier – dermed opstår der en genkendelighed af de enkelte kollegier og en klar reference for de enkelte kollegianere.

Fælleskøkkenerne og værelsernes trinetter og badeværelser holdes i kvalitetsmaterialer i en tidløs stil som sikrer, at de både er velfungerende og moderne om mange år. Skydelågerne, der kan skydes for kollegieværelsernes trinette og opbevaring samt foran TV væggen i opholdsstuen, laves i en træfiner, som passer i farveskala og udseende til resten af projektet. På gulvene lægges der linoleum i såvel fællesrummene, på gangen samt i værelserne. På badeværelserne lægges der vinyl.

Skabselement indeholdende trinette, teknik og opbevaring

Perspektiv af badeværelse

Kig gennem universitetsparkens morænekløft, mod kollegium 1.

ARKITEKTONISK UÆNDREDE FACADER

Helt i stil med den tradition som gennem tiden har sikret en samlet arkitektur for hele Aarhus Universitet, fastholdes i Parkollegiernes facader den eksisterende stramme modernistiske stil med respekt for de arkitektoniske linier der blev lagt i 30'erne.

OMKRINGLIGGENDE AREALER

De eksterne forhold omkring kollegierne fastholdes som de er i dag. Dog er det muligt at anlægge en terrasse ud for fællesrummet i stueetagen. Denne terrasse udføres i de gældende materialer for universitetet. Endelig flyttes cyklerne ud af kollegierne og over i en fremtidig fælles cykelkælder placeret i en nærliggende bygning.

TILGÆNGELIGHED

Projektets opbygning gør det muligt at indarbejde de tiltag, som er nødvendige, for at bevægelseshæmmede kan have glæde af at bo på kollegiet. Dette i kraft af muligheden for at sammenlægge to værelser med et større areal til bad/toilet til følge. Endelig kan der etableres en elevator i foyerarealet i stueniveau. Et indgreb, som ikke vil betyde de store ændringer på etagerne over.

Universitetsparken og kollegium 9.

UNGE OG MODERNE

“Det er historien om en arkitektur, der engang var så ny og frejdig, at de få huse i datidens park skræmte folk, og nu, da husene efterhånden fylder parkerne og er beundret for deres enkle og friske udtryk, er som en hel by, der stadig fortæller forårets historie om at være ung og moderne”

(fra Arkitektur fortællinger - om Århus Universitets bygninger)

Her ca. 75 år efter er det præcis det, Kollegierne i Universitetsparken i Aarhus igen ønsker at være: ”unge og moderne”. Samfundet har ændret sig, hvilket har betydet, at der stilles større krav til boligen. De studerende og dermed kollegierne er ingen undtagelse fra denne tendens.

Projektet anerkender nutidens kollegianers klart definerede behov for privathed og dermed muligheden for at kunne trække sig tilbage og blot være sig selv, samt ønsket om eget bad, toilet og muligheden for at lave mad under velordnede og moderne forhold.

Ved at kombinere dette ønske med en viden om, at kollegiefællesskabet skal opnås via antallet af kollegianere, der tager del i fællesskabet, skabes et kollegium, der netop tilskynder dannelsen af det helt unikke fællesskab. For at skabe dette fællesskab skal der være et passende stort antal velfungerende værelser. Planlægningsmæssigt kommer dette til udtryk ved at arrangere værelser omkring et toetagers fællesrum forbundet af en intern trappe.

Ud fra enkle arkitektoniske principper, en særlig tilgang til universitetets byggetraditioner samt en dybere forståelse af kollegiefællesskabet skabes der i de nuværende parkkollegier en samlet, men stadig nuanceret og oplevelsesrig arkitektur. En arkitektur, der fastholder bebyggelsens karakteristiske udseende udadtil, og som gennem rytme og variation skaber sekvenser af rum indadtil.

Et enkelt og klart hovedgreb, der skaber en naturligt hierarki i bebyggelsen, og på denne måde sikrer optimale vilkår for de kollegianere, som værdsætter privatheden såvel som de, der gerne vil fællesskabet.

AREALOVERSIGT

Niveau 00

Fællesrum - køkken	:	29.6 m2
Fællesrum - gang	:	44.6 m2
Brandtrapper	:	17.9 m2
Værelser	:	139.5 m2
Vaskeri + depot + reng. :		36.6 m2
Foyer + indgang + gang	:	37.8 m2
Teknikrum	:	13.8 m2
Samlet areal netto	:	301.9 m2

Niveau 01

Fællesrum - ophold	:	27.8 m2
Fællesrum - gang	:	45.4 m2
Brandtrapper	:	17.8 m2
Værelser	:	225.5 m2
Samlet areal netto	:	316.5 m2

Niveau 02

Fællesrum - køkken	:	31.0 m2
Fællesrum - gang	:	45.4 m2
Brandtrapper	:	17.8 m2
Værelser	:	232.1 m2
Samlet areal netto	:	326.3 m2

Niveau 03

Fællesrum - ophold	:	31.0 m2
Fællesrum - gang	:	45.3 m2
Brandtrapper	:	17.8 m2
Værelser	:	232.4 m2
Samlet areal netto	:	326.5 m2

Niveau 04

Pulterrum	:	147.3 m2
Teknikrum	:	10.6 m2
Krydsfelt	:	9.4 m2
Brandtrapper	:	17.1 m2
Fordelingsgang	:	55.5 m2
Samlet areal netto	:	240.8 m2

Samlet areal

Niv. 00	:	301.9 m2
Niv. 01	:	316.5 m2
Niv. 02	:	326.3 m2
Niv. 03	:	326.5 m2
Niv. 04	:	240.8 m2
Samlet areal netto	:	1512 m2

Værelsesoversigt pr. kollegium

Niv. 00	:	6 værelser
Niv. 01	:	9 værelser
Niv. 02	:	9 væresler
Niv. 03	:	9 værelser
Niv. 04	:	9 værelser
Ialt pr. kollegium	:	33 værelser
Ialt for 9 kollegier	:	297 værelser

